

Нападовська Ганна Юріївна, Пилипенко Ігор Олегович

Херсонський державний університет

ПРОСТОРОВО-ЧАСОВИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ОКУПАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну територія Херсонської області опинилася під окупацією. Однією з передумов інтенсивного захоплення території є геополітичне положення області.

Херсонська область межує на півдні по Сивашу та Перекопському перешийку з Автономною Республікою Крим (окупованою з 2014 року росією). Ще в лютому-березні 2014 році окремі території (с.Чонгар, с.Стрількове) Херсонської області були під загрозою окупації під час захоплення Криму. В лютому 2014 року росіяни зайшли на територію Чонгару, облаштувавши блокпост, село стало буферною зоною між росією зі сторони Криму та Україною зі сторони Генічеська. На основі блокпосту був створений пропускний пункт Чонгар.

В роботі проаналізовані просторово-часові показники окупації та звільнення території та населення Херсонської області, визначні основні етапи та хронологічні проміжки.

24 лютого 2022 р. відбулося повномасштабне вторгнення російських військ на територію України. Вже в першій половині дня російські війська почали заходити з анексованого Криму на території громад Генічеського, Скадовського та Каховського районів. Найпершими територіальними громадами, які зазнали вторгнення були: Генічеська, Новотроїцька (Генічеського району), Мирненська, Скадовська, Каланчацька (Скадовського району), Присиваська, Чаплинська (Каховського району). До кінця дня російським загарбникам вдалося просунути в північному напрямку області та захопити: 4 громади Генічеського району, 7 територіальних громад Скадовського району, 10 територіальних громад Каховського району, 2 територіальні громади Бериславського району, 4 територіальні громади Херсонського району. 24.02.2022р. 27 з 49 територіальних громад Херсонської області були окуповані, 15186,8 км² (загальна площа 28461 км²) це 53,36 % території (рис.1) та 474840 осіб (загальна кількість населення станом на 2021 рік становила 1027913 осіб), це 46,19 % населення, які опинилися під окупацією. (рис.2).

Протягом 25-28 лютого були захоплені наступні територіальні громади: „Дар’ївська, Зеленопідська, [Верхньорогачицька](#), [Верхньорогачицька](#), Горностаївська, [Голопристанська](#), [Чорнобаївська](#). Загалом окуповано 71,72 % території та 55,76% населення.

Найзапекліші бої протягом перших днів вторгнення тривали за Антонівський міст, який сполучає Лівобережну частину області з Херсоном та є важливим логістичним інфраструктурним об'єктом. Через значні артилерійські обстріли Українська армія вимушена були відступити. 1 березня 2022 року окупаційні війська росії увійшли в адміністративний центр області Херсон.

Рис.1 Процес окупації території Херсонської області



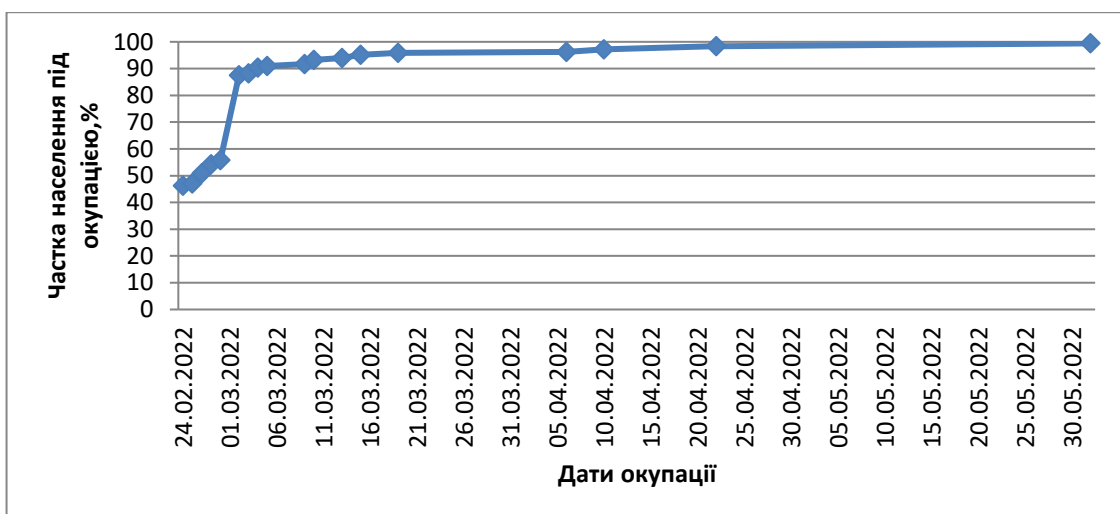
*складено автором за матеріалами джерел [2,3].

Протягом перших днів березня були окуповані всі територіальні громади Херсонського району. До кінця травня російські війська просунулися на північ Бериславського району та на північний-схід Каховського району.

Частково окупованими залишилися північні територіальні громади Бериславського району, а саме: Нововоронцовська, Кочубеївська, Високопільська.

Загалом під окупацією опинилося 97 % території Херсонської області та 99,42% населення.

Рис.2 Процес окупації населення Херсонської області

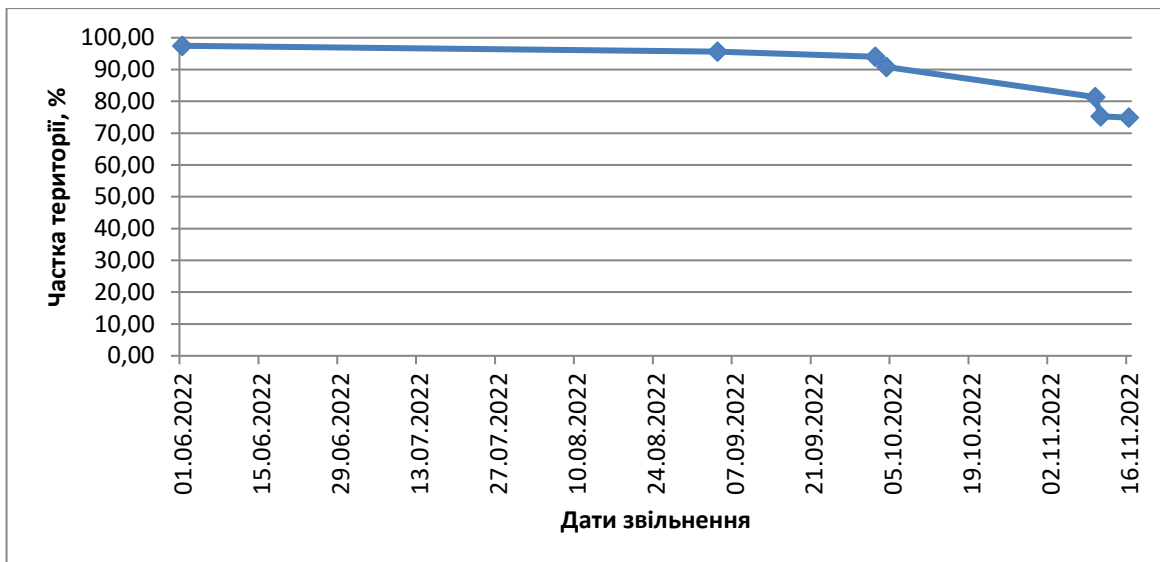


*складено автором за матеріалами джерел [2,3].

Процес деокупації території (рис. 3) та населення (рис. 4) Херсонської області почався ще в березні 2022 р., коли були звільнені Нововоронцовська та Кочубеївська територіальні громади Бериславського району, це відповідно 2,52% території та 1,51% населення.

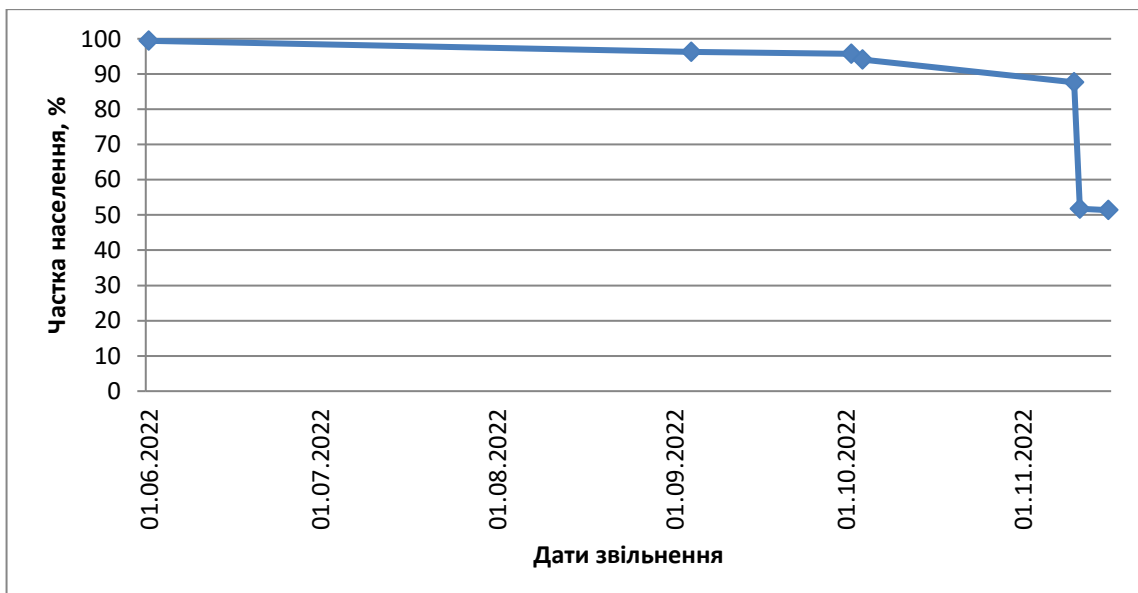
Активні контрнаступальні дії Збройних Сил України відбулися восени 2022 року. Протягом вересня-жовтня були звільнено такі територіальні громади: Високопільська, Великоолександрівська, Новоолександрівська територіальні громади (Бериславський район). Загалом було звільнено 9,22% території та 4,78 % населення.

Рис 3. Процес звільнення території Херсонської області



*складено автором за матеріалами джерел [2,3].

Рис.4 Процес звільнення населення Херсонської області від окупації



*складено автором за матеріалами джерел [2,3].

В першій половині листопада була звільнена Правобережна частина Херсонської області. Дата 11.11.2022 назавжди закарбувалася в пам'яті херсонців, які провели в окупації майже 9 місяців. Саме в цей день українські війська зайшли в адміністративний центр області м.Херсон. Було деокуповано 25,13% території та 47,51 % населення.

Загалом наразі окуповано 74,87 % території, звільнено 25,13 % території Херсонської області. Щодо населення, то під окупацією залишається 52% мешканців, 48% населення звільнені від окупації (рис.5).

Рис.5



17 з 49 територіальних громад є деокупованими. Бойові дії продовжуються в межах 49 територіальних громад [1]. Процес звільнення Лівобережної частини Херсонської області триває.

Список використаних джерел:

1. Оновлений перелік громад у районах бойових дій, на ТОТ і тих, що в оточенні [Режим доступу]: <https://decentralization.gov.ua/news/15891?page=7>
2. DeepStateMAP | Мапа війни в Україні [Режим доступу]: <https://deepstatemap.live/#8/46.968/33.409>
3. Southern Front | MilitaryLand.net [Режим доступу]: <https://militaryland.net/maps/russian-invasion/southern-front/>

Касьянов Євгеній Олександрович, Серветник Євгеній Віталійович

*НПП «Білобережжя Святослава»
Херсонський державний університет*

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ БЕРЕГОВОЇ ЗОНИ КІНБУРНЬСЬКОЇ КОСИ МЕТОДАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО АНАЛІЗУ

Кінбурнська коса – представляє собою берегову акумулятивну форму, яка знаходиться у північно-західній частині однойменного півострову. За генетичними ознаками відповідна форма представляє собою стрілку. Довжина відповідного утворення складає 7,56 км, при ширині від 1,47 кілометра до 4 метрів [1; 5].

За умов військової агресії РФ, проводити польові дослідження за загальноприйнятою методикою неможливо, саме тому єдиним засобом дослідження залишаються методи дистанційного аналізу [2]. Для проведення дистанційного дослідження ми використовували можливості відкритих геоінформаційних ресурсів Google Earth Pro та Land Viewer. Для аналізу використовувалися супутникові знімки Landsat та Sentinel, за період з 2013 по 2023 рр.